

॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ कुरुकर्मसुयोजिताः कुरुणां दासभूताः कृताः ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ नागपुराधिपः हस्तिनापुरेशः ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ प्रतीतमनसः निष्कलुषचि
 आगस्कारी महीपानां बहूनां बलदर्पितः ॥ गोप्तामगधराष्ट्रस्य दीर्घो राजगृहे हतः ॥ २७ ॥ ततः कोशं समादाय वाहनानि च भूरिशः ॥ पांडुना मिथिलां गत्वा विदे
 हाः समरे जिताः ॥ २८ ॥ तथा काशिषु सुहृदेषु पुंड्रेषु च न र्षभ ॥ स्वबाहुबलवीर्येण कुरुणामकरोद्यशः ॥ २९ ॥ तं शरौ घमहाज्वालं शस्त्रार्चिषमरिंदमं ॥ पांडुपा
 वकमासाद्य दत्तं तनराधिपाः ॥ ३० ॥ ते ससेनाः ससेनेन विध्वंसितबलानृपाः ॥ पांडुनावशगाः कृत्वा कुरुकर्मसुयोजिताः ॥ ३१ ॥ तेन ते निर्जिताः सर्वे पृ
 थिव्यां सर्वपार्थिवाः ॥ तमेकमे निरेशूरं देवेष्विव पुरंदरं ॥ ३२ ॥ तं कृतांजलयः सर्वे प्रणता वसुधाधिपाः ॥ उपाजग्मुर्धनं गृह्य रत्नानि विविधानि च ॥ ३३ ॥ म
 णिमुक्ताप्रवालंच सुवर्णरजतं बहु ॥ गोरत्नान्यश्च रत्नानि रथरत्नानि कुंजरान् ॥ ३४ ॥ खरोष्ट्रमहिषीश्चैव यच्च किंचिदजाविकं ॥ कंबलाजिनरत्नानि रांकवास्त
 रणानि च ॥ तत्सर्वं प्रतिजग्राह राजानां नागपुराधिपः ॥ ३५ ॥ तदा दायययौ पांडुः पुनर्मुदितवाहनः ॥ हर्षयिष्यन् स्वराष्ट्राणि पुरंच गजसाङ्ख्यं ॥ ३६ ॥ शांतनो
 राजसिंहस्य भरतस्य च धीमतः ॥ प्रनष्टः कीर्त्तिजः शब्दः पांडुना पुनराहृतः ॥ ३७ ॥ ये पुरा कुरुराष्ट्राणि जङ्घुः कुरुधनानि च ॥ तेनागपुरसिंहेन पांडुना करदीकृताः
 ॥ ३८ ॥ इत्यभाषंत राजानो राजामात्याश्च संगताः ॥ प्रतीतमनसो हृष्टाः पौरजानपदैः सह ॥ प्रत्युद्ययुश्च तं प्राप्तं सर्वे भीष्मपुरोगमाः ॥ ३९ ॥ तेन दूरमिवाध्वानं
 गत्वा नागपुरालयात् ॥ आवृतं ददृशुर्दृष्टालोकं बहुविधैर्धनैः ॥ ४० ॥ नानायानसमानीतैरत्नैरुच्चावचैस्तदा ॥ हस्त्यश्च रथरत्नैश्च गोभिरुष्टैस्तथा विभिः ॥ ४१ ॥
 नांतं ददृशुरासाद्य भीष्मेण सह कौरवाः ॥ सोऽभिवाद्य पितुः पादौ कौसल्यानंदवर्धनः ॥ ४२ ॥ यथाऽर्हमानयामास पौरजानपदानपि ॥ प्रमृद्य पुरराष्ट्राणि कृतार्थं
 पुनरागतं ॥ पुत्रमाश्लिष्य भीष्मस्तु हर्षादश्रूण्य वर्त्तयत् ॥ सतूर्यशतशं खानां भेरीणां च महास्वनैः ॥ ४३ ॥ हर्षयन् सर्वशः पौरान्विवेश गजसाङ्ख्यं ॥ ४४ ॥ इति
 श्रीमहाभारते आदिपर्वणिसंभवपर्वणि पांडुदिग्विजये त्रयोदशाधिकशततमोऽध्यायः ॥ ११३ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ वैशंपायन उवाच धृतराष्ट्राभ्य
 नुज्ञातः स्वबाहुविजितंधनं ॥ भीष्माय सत्यवत्यै च मात्रे चोपजहार सः ॥ १ ॥

त्ताः अतएव हृष्टाः ॥ ३९ ॥ न दूरमिव अदूरमिव जयोत्साहेन मार्गश्च माभावात् ॥ ४० ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ इति आदिपर्वणि नैलकंठीये भारतभावदीपे त्रयोदशाधिकशततमोऽ
 ध्यायः ॥ ११३ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ धृतराष्ट्राभ्यनुज्ञात इति ॥ १ ॥